

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 14/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. januára 2021 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti BELL HOUSE s. r. o., Zvonárska 9, Košice, IČO 47 610 387, zastúpenej advokátkou JUDr. Danicou Holováčovou, Čajakova 5, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 101892737/2019 zo 7. augusta 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti BELL HOUSE s. r. o. odmieta ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti BELL HOUSE s. r. o., Zvonárska 9, Košice, IČO 47 610 387 (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Danicou Holováčovou, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutím Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 101892737/2019 zo 7. augusta 2019 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupovala v procesnom postavení účastníčky administratívneho konania, v ktorom proti nej Kriminálny úrad finančnej správy nariadil predbežné opatrenie svojim rozhodnutím č. 100847325/2019 z 10. apríla 2019 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktoré bolo potvrdené napadnutým rozhodnutím, ktoré vydalo Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky. V podrobne vypracovanej ústavnej sťažnosti sťažovateľka namieta nepreskúmateľnosť prvostupňového rozhodnutia a napadnutého rozhodnutia, absenciu odpovedí na zásadné otázky týkajúce sa veci samej (chýbajúce zdôvodnenie nevyhnutnosti, primeranosti a proporcionality uloženého zákazu nakladať s nehnuteľnosťami vrátane zákazu nájmu nehnuteľností a preukázania dôvodnej obavy, že nesplatená daň alebo nevyrubená daň bude v dobe jej splatnosti nevyhnutiteľná, ako aj chýbajúce špecifikovanie účelu nariadeného predbežného opatrenia), tiež to, že prvostupňové rozhodnutie

a napadnuté rozhodnutie nevychádzajú z náležite zisteného skutkového stavu, ale opierajú sa len o vlastnú interpretáciu účtovnej závierky sťažovateľky a len o účtovnú hodnotu dotknutých nehnuteľností, pričom sťažovateľka namieta aj nesprávne právne posúdenie veci. Poukazuje pritom aj na rozsiahlu judikatúru správnych súdov v tejto oblasti, ktoré prípady rozhodnutí o predbežných opatreniach aj podľa zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“) preskúmavali.

3. Z hľadiska danosti právomoci ústavného súdu sťažovateľka poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 S 112/2017 z 23. augusta 2017 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Sžf 101/2014 z 30. novembra 2016 či uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžf 41/2014 z 27. mája 2015, z ktorých odvodila záver, že rozhodnutie o predbežnom opatrení podľa § 50 ods. 1 daňového poriadku možno považovať za rozhodnutie dočasného charakteru, keďže je iba časovo obmedzeným opatrením, nejde o druh sankcie, resp. trestu a nejde ani o definitívne usporiadanie vecí či práv, čo má oslabovať spôsobilosť akéhokoľvek rozhodnutia tohto charakteru ohroziť alebo zasiahnuť do základných práv účastníka. Z toho by malo vyplývať, že neprichádza do úvahy právomoc správnych súdov na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia, v dôsledku čoho sťažovateľka tvrdí, že prichádza do úvahy až (len) prieskum ústavným súdom.

4. V súvislosti s extrémnym zásahom do svojich práv, ktorý spočíva aj v zákaze nájmu nehnuteľností, sťažovateľka navrhuje odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

5. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky v konaní vedenom pod číslom: 101892737/2019 zo dňa 7. augusta 2019 porušilo základné právo obchodnej spoločnosti BELL HOUSE s. r. o. na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 [ústavy], právo na

účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 [dohovoru], ďalej právo vlastníť majetok podľa čl. 20 [ústavy] a právo pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 [dodatkového protokolu] a právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť v zmysle čl. 35 ods. 1 [ústavy].

II. Rozhodnutie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky zo dňa 7. augusta 2019, č. 101892737/2019, zrušuje a vec vracia Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

III. Obchodnej spoločnosti BELL HOUSE s. r. o. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 415,51 €, ktorú je Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky povinné vyplatiť na účet advokátky JUDr. Danice Holováčovej so sídlom v Košiciach, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q) r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh na začatie konania neodmietne, prijme ho na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

14. Podľa § 122 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

15. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

16. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

17. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Inak povedané, prípustnou je ústavná sťažnosť nielen vtedy, ak sťažovateľ podal opravný prostriedok, ale tiež (a najmä), ak konanie pred všeobecnými súdmi už skončilo a jeho výsledok preto môže byť preskúmaný ústavným súdom, a to výhradne z hľadiska ochrany ústavou zaručených základných práv a slobôd, ktoré neboli rešpektované ostatnými orgánmi verejnej moci. Pokiaľ právny predpis stanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci

a porušením princípu del'by moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

18. Vec sťažovateľky bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duřovi a bola predbežne prejednaná vo štvrtom senáte ústavného súdu v zložení: predseda senátu Libor Duřa a sudcovia Ladislav Duditř a Miroslav Duriř.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

19. Podľa § 7 písm. e) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) správne súdy nepreskúmajú rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania.

20. Sťažovateľka argumentuje tým, že sa súdna prax správnych súdov ustálila tak, že rozhodnutiami predbežnej povahy sa rozumejú aj predbežné opatrenia podľa § 50 ods. 1 daňového poriadku. Ústavný súd preto skúmal, či vo veci prichádza do úvahy právomoc iného súdu, ktorý by mohol vo veci rozhodnúť.

21. Ústavný súd pripomína, že do základných práv je možné zasiahnuť iba zákonom (čl. 13 ods. 2 ústavy), pričom pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať

na ich podstatu a zmysel (čl. 13 ods. 4 ústavy). Akýkoľvek zásah je nevyhnutné vykladať zužujúco tak, aby sa zabezpečil čo najväčší rozsah základných práv a slobôd. Výklad a uplatňovanie zákonov musia byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy).

22. Vylúčiť súdny prieskum v rámci správneho súdnictva je možné len za prísnych podmienok, ktoré upravuje § 7 SSP. Vo veci je potom potrebné uskutočniť správny výklad pojmu „rozhodnutie predbežnej povahy“ v § 7 písm. e) SSP, ktorý má podľa sťažovateľkou uvádzanej súdnej praxe správnych súdov vylučovať právomoc správnych súdov na preskúmanie rozhodnutia o predbežnom opatrení podľa § 50 ods. 1 daňového poriadku.

23. Podľa názoru ústavného súdu medzi rozhodnutia orgánov verejnej správy predbežnej povahy treba zaradiť rozhodnutia o „predbežnej otázke“, pričom na povahu rozhodnutia nemá vplyv, či je učinené orgánom, ktorý rozhoduje vo veci samej na začiatku konania o merite veci (a teda sporná otázka je posúdená ako predbežná otázka ním samým v rámci konania), alebo je o takej otázke rozhodnuté iným orgánom príslušným o takejto otázke rozhodovať samostatne. Tento druhý prípad predstavuje také rozhodnutia, ktoré v reťazení správnych rozhodnutí tvoria iba podklad pre nasledujúce rozhodnutie (iného) správneho orgánu. Sú to tzv. podkladové rozhodnutia, z ktorých až následne vychádza ďalšie rozhodnutie konečnej povahy, ktorým je zasahované do práv a povinností určitého subjektu. Pri reťazení sú jednotlivé správne akty vydávané postupne a každý z nich smeruje priamo proti svojmu adresátovi, ktorému sú tiež samostatne oznamované. Správny súd potom na základe žaloby preskúma najskôr toto rozhodnutie konečnej povahy, pričom zároveň posúdi aj zákonnosť prv urobeného správneho rozhodnutia, o ktoré sa preskúmané rozhodnutie opiera, ak bolo preň prv urobené rozhodnutie záväzné a ak nie je na jeho preskúmanie určený osobitný postup (§ 27 ods. 1 SSP). Od reťazenia sa odlišuje subsumpcia, pri ktorej je navonok vydávaný jediný finálny správny akt, ktorý subsumuje podmieňujúci správny akt alebo akty. Fyzická osoba alebo právnická osoba žiada iba o vydanie finálneho aktu a vydanie podmieňujúcich aktov iniciuje z úradnej povinnosti správny orgán príslušný na vydanie finálneho aktu. Konanie je tak koncentrované. Aj pre subsumované akty však platí to, čo pre reťazenie aktov, t. j., že sú posúdené

v správnom súdnictve iba na základe žaloby podanej proti finálnemu rozhodnutiu. Medzi príklady reťazenia a subsumpcie patrí napr. vydávanie záväzných stanovísk a súhlasov dotknutých orgánov pre potreby územného konania alebo stavebného konania.

24. V týchto prípadoch je teda výluka daná povahou veci a vyplýva z procesnej ekonómie. Správny súd posudzuje až finálne rozhodnutie, nie tieto podkladové, t. j. predbežné rozhodnutia. Len výnimočne, keby tak ustanovoval zákon výslovne, by bolo možné preskúmať aj takéto podkladové rozhodnutie.

25. Na druhej strane aj napriek jazykovej podobnosti tu *de facto* nebudú patriť také rozhodnutia, ktoré majú povahu rozhodnutia o predbežnom opatrení v správnom konaní či daňovom konaní, o aké ide v tomto prípade (účel opatrenia, resp. ním uloženého obmedzenia je dôsledne popísaný v napadnutom rozhodnutí s odrazom v bode 33 tohto odôvodnenia). Uvedené vyplýva najmä z toho, že takýmto rozhodnutím o predbežnom opatrení sa pravidelne zasahuje do subjektívnych práv (nielen základných práv a slobôd, čo ústavný súd osobitne zdôrazňuje). Podstatou rozhodnutia o predbežnom opatrení je uloženie povinnosti účastníkovi (tu daňovému subjektu), aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo strpel [§ 43 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), § 50 ods. 1 daňového poriadku]. Ide teda vždy o zásah do subjektívneho práva účastníka, ktoré v súlade s textáciou § 7 písm. e) SSP vylučuje jeho aplikáciu („ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania“).

26. Tento výklad potvrdzuje aj terminologická zmena, ku ktorej došlo prijatím nových procesných kódexov. Na rozdiel od znenia § 248 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov § 7 písm. e) SSP pri negatívnom vymedzení prieskumnej právomoci správneho súdu explicitne pripája výnimku z takého obmedzenia, keď pri rozhodnutiach orgánov verejnej správy a opatreniach orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy prieskum správneho súdu ostáva zachovaný, ak také rozhodnutia mohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach

účastníka konania (nóvum sa týka dôrazu na súlad s čl. 46 ods. 2 druhou vetou ústavy). To sa týka i nenáležitej argumentácie sťažovateľky rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžf 101/2014, ktoré bolo vydané ešte na základe skoršej právnej úpravy (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžf 41/2014 sa týka prípadu pomnutia účinkov preskúmaného rozhodnutia o predbežnom opatrení, ktoré už nastalo, rovnako teda nie je použité relevantne).

26.1 Ak by však aj dotknutá judikatúrna argumentácia sťažovateľky bola na prejednávajúcu vec použiteľná, záver ústavného súdu (a výrok jeho rozhodnutia) by ostal nezmenený, keďže v takom prípade by prieskumu správneho súdu podliehalo až finálne rozhodnutie v daňovom konaní, od ktorého závisia ďalšie účinky opatrenia predbežnej (zabezpečovacej) povahy, ktoré je len dočasné, a len rozhodnutie správneho súdu by následne bolo spôsobilým predmetom prieskumu v konaní o ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom.

27. V nadväznosti na uvedené ústavný súd zdôrazňuje, že prvostupňové rozhodnutie v spojení s napadnutým rozhodnutím predstavuje podľa tvrdenia sťažovateľky jednoznačne zásah do základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže tieto rozhodnutia obmedzili sťažovateľku v nakladaní s nehnuteľnosťami, t. j. vo výkone jej vlastníckeho práva (pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností ústavný súd pripomína, že neriešil, či ide o zásah oprávnený alebo neoprávnený). Z tohto dôvodu je nevyhnutné, aby právny poriadok Slovenskej republiky zodpovedal požiadavke dohovoru a poskytoval sťažovateľke účinný prostriedok nápravy v zmysle čl. 13 dohovoru. Rovnako tak je nevyhnutné, aby v súlade s čl. 46 ods. 2 druhou vetou ústavy z právomoci správneho súdu nebolo vylúčené preskúmanie rozhodnutia týkajúceho sa vlastníckeho práva, ktoré je základným právom podľa čl. 20 ústavy a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Inak by došlo k porušeniu práva na prístup k súdu v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru a v zmysle čl. 46 ods. 2 ústavy.

28. Právo na prístup k súdu (aj v prípadoch, keď o veci najskôr rozhodujú iné štátne orgány) pritom vyžaduje určitú „kvalitu“ súdneho rozhodovania, t. j. vybavenie súdu

relevantnou (prieskumnou) právomocou s tzv. úplnou jurisdikciou – s právomocou preskúmavať všetky jednotlivé otázky (právne, ako aj skutkové), ktoré sú podstatné pre rozhodnutie v predmetnej veci. Ústavný súd takouto úplnou prieskumnou právomocou nie je vybavený, keďže je orgánom ochrany ústavnosti, môže teda preskúmavať iba ústavnosť rozhodnutí, ktoré sa týkajú základných práv a slobôd. Vylúčenie prieskumnej právomoci správnych súdov nevyhnutne inicializuje (výlučne) prieskumnú právomoc ústavného súdu, ktorá je však z hľadiska rozsahu pre poskytnutie súdnej ochrany jednotlivcom z tohto pohľadu nedostatočná. S takýmto (ústavne nekonformným) záverom, keď by mala byť ochrana poskytovaná len ústavným súdom pri vylúčení činnosti správnych súdov, jednoznačne nemožno súhlasiť a takto odobriť znížený štandard právnej ochrany. V žiadnom prípade tak nemožno § 7 písm. e) SSP vykladať spôsobom, že by z prieskumu vylučoval rozhodnutia o predbežných opatreniach podľa § 50 ods. 1 daňového poriadku, ktorými sa zasahuje do subjektívnych práv účastníka, hoci aj dočasne, a už vôbec nie (*a minori ad maius*), vychádzajúc z generálnej klauzuly zakotvenej v čl. 46 ods. 2 druhej vete ústavy, pokiaľ ide o základné práva.

29. Samotná dočasnosť rozhodnutia (typicky pri predbežných opatreniach v zmysle správneho poriadku či daňového poriadku) nevyklučuje prieskumnú právomoc správneho súdu. O žiadnom relevantnom oslabovaní dopadu na subjektívne právo účastníka tu hovoriť nemožno, a to opäť najmä v kontexte základných práv.

30. Ďalej ústavný súd pripomína, že podľa náhľadu Európskeho súdu pre ľudské práva pod úpravu užívania majetku v zmysle čl. 1 dodatkového protokolu spadá okrem iného dočasné zabavenie lietadla v dôsledku uskutočňovania sankcií Rady bezpečnosti Organizácie Spojených národov (*Bosphorus Hava Yollari Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi* proti Írsku), zákonom uložená dočasná nemožnosť výkonu rozhodnutia vypratáním nehnuteľnosti aj napriek uplynutiu nájomnej zmluvy (*Spadea a Scalabrino* proti Taliansku) či zaistenie akcií v trestnom konaní (*Forminster*). Aj z uvedenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva teda rovnako vyplýva, že dočasnosť zásahu nevyklučuje, že sa relevantne zasiahne do práva pokojne užívať majetok, a je potrebné skúmať, či sa tak stalo oprávnene.

31. Uvedený výklad § 7 písm. e) SSP potvrdzuje aj systematika zaradenia rozhodnutí predbežnej povahy do rovnakej kategórie ako rozhodnutia procesnej alebo poriadkovej povahy, čo sú v podstate procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania, resp. zabezpečujúce poriadok a disciplínu v konaní pred orgánom verejnej správy. Uvedenému je potrebné rozumieť tak, že sa tieto rozhodnutia (pokiaľ ide o vedenie konania) nepreskúmajú samostatne, ale ako súčasť konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci (rozhodnutie meritórnej povahy), a to pri jeho prieskume. Inak povedané, správny súd sa zaoberá až výsledným rozhodnutím vo veci samej, a to vrátane konania, ktoré mu predchádzalo, s možným dopadom aj na meritórne rozhodnutie. Avšak, ak pôjde o zásah do subjektívneho práva účastníka, ktorý nemá len procesnú, ale hmotnoprávnu povahu (ako to je aj v prípade ústavnou sťažnosťou uplatňovanej ochrany majetku), prieskum správneho súdu nie je vylúčený, a ak ide o základné právo, aj s ústavnou relevanciou takého záveru.

32. Z hľadiska systematického zaradenia teda vo všetkých prípadoch, na ktoré dopadá § 7 písm. e) SSP, nejde o absolútnu výluku zo súdneho prieskumu, ale výluku motivovanú procesnou ekonómiou, ako to je objasnené doterajším výkladom.

33. O prípad podľa naostatok označeného ustanovenia však v dotknutej veci nejde. Nejde o skúmanie predbežnej otázky, od ktorej bude závisieť ďalšie (finálne, resp. meritórne) rozhodnutie, ale o elimináciu dôvodnej obavy, že nedôjde k uhradeniu dane v dobe jej splatnosti, resp. že daň bude nevyhnutelná alebo jej vymáhanie bude spojené so značnými ťažkosťami. Napadnuté rozhodnutie spája taký záver s konkrétne začatými daňovo-kontrolnými konaniami s predpokladom dorubenia dane zhruba vo výške 570 000 eur, čím je podmienené uloženie nenakladania s dotknutými nehnuteľnosťami. Z toho potom vyplýva, že použitím predmetného zabezpečovacieho inštitútu sa nepochybne, a to výrazne, zasahuje do dispozície majetkom daňového subjektu (sťažovateľky), teda do jej subjektívneho, dokonca základného práva. Uvedená premisa implikačne predurčuje, že súdny prieskum napadnutého rozhodnutia nemôže byť vylúčený.

34. Dočasnosť zásahu, ako bolo už objasnené, rovnako neznamená, že nemôže dôjsť k zásahu do práv a právom chránených záujmov, a teda na tomto základe nie je možné aplikovať výluky podľa § 7 písm. e) SSP, ktorý výslovne pre svoju aplikáciu vyžaduje, aby dané rozhodnutie predbežnej povahy nemohlo mať (nie „nemalo“) za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania. Uvedené ustanovenie totiž nerozlišuje, o aký zásah do subjektívneho práva ide, či je to zásah trvalý, alebo dočasný. Nie je pritom vylúčené, že aj obmedzený časový horizont zákazu nakladania s majetkom môže mať v závislosti od charakteru situácie pre majiteľa významné negatívne dôsledky.

35. Tvrdenia sťažovateľky, resp. ňou prezentované podklady o nedostatku prieskumnej právomoci všeobecného súdu teda vychádzajú z ústavne nekonformného výkladu § 7 písm. e) SSP, ktorý je pre ním ustanovenú výnimku neprípustne extenzívny, a to na úkor ochrany subjektívnych, nielen základných práv. Vo vzťahu k naostatok označenej kategórii práv je taký výklad aj v rozpore s čl. 46 ods. 2 druhou vetou ústavy, keďže ustanovenia zákonov obmedzujúce rozsah súdneho preskúmania rozhodnutí treba vykladať v kontexte predmetného ústavného ustanovenia tak, že sa vzťahujú len na prípady, ktoré sa netýkajú základných práv alebo slobôd (uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 138/03; podobne nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 52/02). Bolo by nelogickým obrátením pyramidálnej štruktúry subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ak by sa použila interpretácia zákona, resp. jeho konkrétneho ustanovenia, ktorá bez dôvodu nevyhnutnosti predsúva ústavný súd pred správny súd (vo všeobecnom vyjadrení pred iný orgán s kompetenciou na zjednanie nápravy), a tak vypúšťa relevantný článok reťazca ochrany základných práv.

36. Súdny prieskum v rámci správneho súdnictva teda bol ako zákonom priznaný prostriedok na ochranu základného práva pre sťažovateľku dostupný, avšak podľa obsahu ústavnej sťažnosti ostal nevyčerpaný. V dôsledku toho ústavný súd odmieta sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky vymedzených v petite ústavnej

sťažnosti (zrušenie napadnutého rozhodnutia, odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia, priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2021

Libor Duľa
predseda senátu